

Børn med særlige behov

Ramme for indsats og ekstra ressourcer

Børn & Kultur
Dagtilbud

Marts. 2019

Formål og baggrund

Med afsæt i Dagtilbudsloven § 4, stk. 2 og Esbjerg Kommunes Børn og Ungepolitik arbejder Dagtilbud ud fra en inkluderende tilgang med tidlig opsporing og indsats og med udgangspunkt i Esbjerg kommunes strategi "paradigmeskifte v. 2,0". Læs mere om paradigmeskifte [her](#). Dagtilbud kan efter en individuel vurdering iværksætte særlige tiltag og planlægge forløb for enkelte børn eller grupper af børn, med henblik på at sikre børns muligheder for at deltage i de almene daginstitutioners fællesskaber og i nærmiljøet.

Børn med særlige behov inkluderes som udgangspunkt i barnets dagtilbud i nærmiljøet. Den særlige indsats og planlagte forløb justeres løbende ud fra en faglig og individuel vurdering af behov og effekt. Indsats og forløb tilrettelægges i tæt samarbejde med forældre og relevante fagpersoner omkring barnet. Dagtilbuds mål er at styrke barnet i at kunne indgå i fællesskabet uanset hvilke særlige behov barnet har.

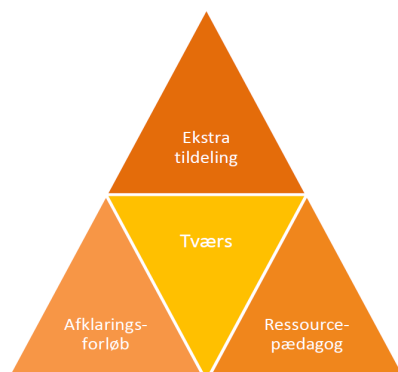
I forbindelse med modtagelse af ekstra tildeling, er det vigtigt at være opmærksom på at Esbjerg kommunes beslutning om, at andelen af uddannet personale på 60% skal overholdes. Som udgangspunkt er det uddannet personale der forestår indsætterne i forhold til børn med særlige behov.

Daginstitutionerne (Kommunale og Selvejende).

Børn med særlige behov inkluderes som udgangspunkt i den lokale afdeling/daginstitution, som forældre ønsker at barnet skal starte i.

De politisk vedtagne opskrivningsregler er gældende.

Omdrejningspunktet for arbejdet med forebyggende, foregribende og indgribende indsatser i forhold til børn med særlige behov er TVÆRS og forældre samarbejdet. Via TVÆRS møder afklares det hvad der skal samarbejdes om og hvilke tiltag der er behov for, for at tilgodese barnets trivsel, udvikling og læring.

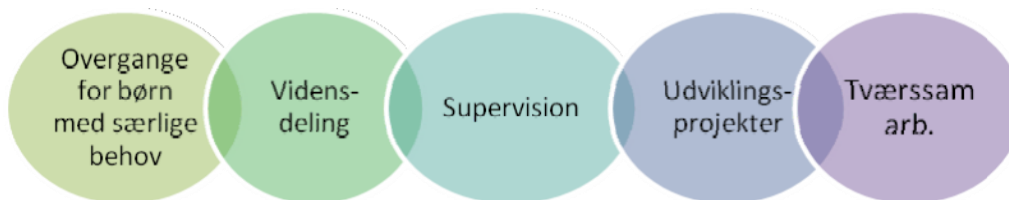

Privatinstitutioner

Børn i private daginstitutioner har samme muligheder og rettigheder som børn i de kommunale og selvejende dagtilbud.

Privatinstitutioner kan via et særligt skema ansøge om en ekstra tildeling, såfremt det vurderes, at et barn har behov for en særlig indsats. Tildelingen sker efter samme kriterier som for de kommunale og selvejende dagtilbud. Tildelingen sker via en ekstra ressourcetildeling. Det er lederens ansvar at omsætte denne ressource, så den særlige pædagogiske indsats målrettes barnet. Esbjerg Kommune følger op på denne ressourcetildeling via løbende modtagelse af status beskrivelser. Dette sker ved et særligt udarbejdet skema til brug herfor.

Muligheder for tiltag og særlig pædagogisk indsats for børn med særlige behov

Overgange for børn med særlige behov

I Esbjerg Kommune arbejdes der med at skabe inkluderende overgange mellem Dagtilbud og skoler. Dette gøres ud fra konceptet SMARTskolestart. Derudover er der tilrettelagt et formaliseret samarbejde i forbindelse med overgang fra kommunal dagpleje til børnehave. Begge dele indgår som en integreret del af Dagtilbuds samlede indsats og tilbud til børn med særlige behov. Der skal være særlig opmærksomhed på børn med særlige behov i alle overgange.

Tværsamarbejde

Tværsamarbejde vil indgå på flere måder i den særlige pædagogiske indsats for børn med særlige behov, ikke mindst ud fra det tværgående koncept "Tværs," der er gældende i Børn og Kultur.

De forskellige indsatser:

- Afklaringsforløb
- Tildeling af ekstra ressourcer
- Ressourcepædagoger

Afklaringsforløb (For kommunale og selvejende institutioner)

Som udgangspunkt ønsker Dagtilbud grundighed, således at den rigtige særlige pædagogiske indsats planlægges i et samarbejde imellem forældre og fagpersonale. "Tværs-enhed" er væsentlig for i forløbet. Et afklaringsforløb bidrager til en grundig afdækning af udfordringer og behov for tiltag. Derudover kan der hurtigt iværksættes afklaringsforløb når der er behov for nærmere undersøgelse af barnets udfordringer inden de pædagogiske tiltag kan vurderes. Konkrete udfordringer og tiltag kan være komplekse, og det er her en stor hjælp i forhold til at sikre de tiltag de hjælper barnets bedst. Ydermere kan det støttet fagpersonale i den pædagogiske indsats. Der er ikke krav om udarbejdelse af DPU eller fokuspunkt i Hjernen og Hjertet forinden.

Det anbefales altid at søge afklaring så tidligt som muligt, således at der kan ske tidlig opsporing. Ved tvivl kan der tages kontakt til leder for området: Børn med særlige behov.

Når der søges et afklaringsforløb gælder følgende:

Hvis barnet er kendt for daginstitutionen:

- Institutionen beskriver hvad der ønskes sparring til.
- Der etableres et afklaringsforløb på max. 3 måneder, inden der ved et evt. behov, ansøges og evt. tildelles ressourcepædagog. Et afklaringsforløb er ikke påkrævet førend der ansøges om ekstra tildeling. Det kan dog iværksættes i forbindelse med bevilling, når det vurderes meningsgivende.
- Når der iværksættes/ gennemføres afklaringsforløb stilles der krav om, at daginstitutionen i denne periode arbejder ud fra
 - De 5 trin fra "Guide til fagfolk, når der opstår en bekymring", udarbejdet af Patrizia Madsen m.fl. tilknyttet projekterne "Børn i familien med alkoholproblemer" og Bedre Tværfaglig indsats
 - TOPI – Trivselsmåling
 - Fokus punkter i Hjerne og hjertet (SMTTE modellen)
 - Dansk pædagogisk udviklingsbeskrivelse DPU (Dansk Pædagogisk Udviklingsbeskrivelse), som er et værktøj, der synliggør det enkelte barns aktuelle udvikling og nærmeste udviklingszone – med afsæt i barnets ressource og kompetencer.

For privatinstitutioner gælder at,

- Der etableres en ramme omkring vejledning ved P&U, når det vurderes at være relevant for at kunne yde barnet den bedst mulige hjælp. Dette sker i TVÆRS regi hvor relevante fagpersoner kan være sundhedsplejerske, psykolog, tale/høre lære eller fysioterapeut. Det må vurderes konkret i forhold til barnets udfordringer.
- Det anbefales at, der udarbejdes Dansk pædagogisk udviklingsbeskrivelse DPU (Dansk Pædagogisk Udviklingsbeskrivelse), som er et værktøj, der synliggør det enkelte barns aktuelle udvikling og nærmeste udviklingszone – med afsæt i barnets ressource og kompetencer, eller andet tilsvarende materiale.
- Der gøres opmærksom på at det er privatinstitutionen der har notatpligten i forbindelse med tværfaglig samarbejde.

Supervision/faglig sparring

I forbindelse med etableringen af rammen for ressourcetildeling til børn med særlige behov, sikrer Dagtilbud at medarbejdere kan få pædagogisk supervision og vejledning. I særlige situationer vil denne pædagogiske supervision også kunne gives til forældre med henblik på at sikre sammenhæng i den pædagogiske indsats og barnets hverdag. Dette sker som udgangspunkt inden for rammerne af TVÆRS strukturen. Derudover vil der i særlige situationer være mulighed for ekstern psykologisk supervision til personale. Økonomiske ressourcer hertil er decentraliseret, hvorfor det er den enkelte leder af dagtilbuddet der er ansvarlig herfor.

Tildeling af ekstra ressourcer til daginstitutionen

- Inden ansøgning om ekstra ressourcer **skal** der som min. være afholdt et TVÆRS enhedsmøde eller (for kommunale og selvejende dagtilbud) være udarbejdet er afklaringsforløb.
- Ekstra tildeling ansøges via et særligt skema.
- For kommunale og selvejende: Der skal være udarbejdet ressourceprofil i Hjernen og hjertet og fokus punkt.
- For privatinstitutioner: SMTTE-model indgår i selve ansøgningen. Derudover udarbejdes en DPU eller tilsvarende. Ved anvendelse af DPU er det vigtigt at være opmærksom på, at der gøres brug af den samme profil/skema fra gang til gang, således at barnets progression kan følges.

Tildeling bevilges individuelt ift. opgavens omfang, og tager udgangspunkt i aftalte mål og handlinger. Der gives ekstra tildeling for en tidsbegrænset periode fra 6 mr. – 2 år. Ved en statusopfølgning og evaluering, der foregår hvert halve år, vurderes den fremtidige tildeling af Tildelingsudvalget.

Tildeling kan gives til:

- Det enkelte barn
- Grupper af børn med særlige behov

Undtaget herfra er akutte opgaver. Akut- situationer er budgetmæssigt decentraliseret, og den enkelte afdeling har derfor midler til at iværksætte hurtig hjælp og særlig pædagogisk indsats i disse tilfælde.

Akut defineres:

- Når et barn pludselig kræver særlig observation /indsats eller personalet er i tvivl i forhold til indsatsen, eller til andre situationer, hvor Dagtilbud vurderer, at der skal sættes ind med kort varsel. Herefter afklares, om der skal tilrettelægges en ny indsats for en kortere eller længere periode.
- Midler er også decentraliseret ift f.eks. børn med diabetes mv. Se i øvrigt notat vedr. Beskrivelse af akut midler [her](#).

Tildelingsudvalg.

- Udvalget består Områdeleder, Børn med særlige behov og koordinerende ledelseskonsulent for dagtilbud.
- Tværfaglige samarbejdspartnere kan kontaktes ad hoc til sparring.
- Ved tildelingsudvalgets behov kan ansøger deltage via telefon, skype.

Tildelingsudvalget udarbejder årligt oversigt med mødedatoer for det kommende år. Privatinstitutioner kan henvende sig til koordinerende ledelseskonsulent ved behov for rekvirering af ansøgningsskema. Ansøgningsskema til brug for de selvejende og kommunale institutioner findes på EK-nettet.

Ressourcepædagog. (For kommunale og selvejende institutioner)

- Inden ansøgning om ressourcepædagog **skal** der som min. være afholdt et TVÆRS enhedsmøde, eller være udarbejdet afklaringsforløb
- Ressourcepædagog ansøges via et særligt skema, og der vil altid skulle være udarbejdet udviklingsprofil og fokuspunkt (for private indgår SMTTE-model i selve ansøgningen) samt DPU. I forbindelse med brug af DPU er det vigtigt at være opmærksom på, at det gøres brug af den samme profil/skema fra gang til gang, således at barnets progression kan følges.

Ressourcepædagogernes opgaver:

- Særlig pædagogisk indsats i forhold til det enkelte barn eller en børnegruppe
- Pædagogisk observation på det enkelte barn eller grupper af børn
- Råd og vejledning
- Sparring til personalet i den pædagogiske hverdag
- Sparring til forældre
- Tilbud om hjemmebesøg
- Tovholder i afklaringsforløb
- Tovholder i gruppeforløb i daginstitutioner
- Projektleder i udviklingsprojekter – udvikling af pædagogik/metoder
- Vejledning til udarbejdelse af handleplan og videre tiltag
- Formidling af relevant faglig viden til personalet
- Oplæg, videndeling, kompetenceudvikling i personalegrupper

Tildeling sker via ansøgning til Områdeleder, Børn med særlige behov.

Videndeling

I forbindelse med etableringen af ressourcetildeling til børn med særlige behov, vil der fremadrettet og fortsat arbejdes på en kvalificering af det pædagogiske personale. Rammer og metode herfor tilrettelægges med udgangspunkt i det givne behov i de enkelte daginstitutioner/ afdelinger. Her kan der finde sparring og videndeling sted ud fra pædagogisk praksis, hvor ressourcepædagogen kan deltage i korte eller længere forløb og processer.

Udvikling

Dagtilbud vil fremadrettet løbende have projekter i gang i decentrale dagtilbud, som kan bidrage til udvikling af metoder, pædagogik, kompetenceudvikling m.m. med henblik på at kvalificere arbejdet med børn med særlige behov. Her kan der målrettet arbejdes med projekter i mindre eller større grupper af børn, hvor der f.eks. arbejdes med børn i forhold til kommende skolestart. Børns socialisering i børnefælleskabet mm. Det kan være med deltagelse af både ressourcepædagog og pædagog i det pågældende dagtilbud.

Daglejen

Den pædagogiske indsats i Daglejen har anderledes betingelser end i daginstitutionerne. Særlige indsatser i dagplejen tildeles ved, at den enkelte dagplejer i en periode i særlige tilfælde kan have færre børn indskrevet. På den måde kan der skabes mulighed for at varetage særlige opgaver. I praksis betyder dette, at dagplejen tildeles tomme pladser til enkelte børn, der tæller for to i forhold til ressourcetildelingen. Det er pædagogisk leder der udarbejder ansøgning med inddragelse af dagplejer, forældre og evt. tværfaglige samarbejdspartnere, hvorefter det er Daglejeleder der bevilliger en dobbeltplads.